

Tomáš Čmura

Čtyři miniatury pro velký buben a párové činely

Čtyři miniatury pro velký buben a párové činely

Tato instruktivní skladbička má oba hráče - činelistu a hráče na velký buben - konfrontovat s co nejpestřejší paletou úskalí hry na jejich nástroje a zvukových efektů realizovatelných bez dalších zvláštních pomůcek.

V praxi symfonického orchestru se (zejména v moderních skladbách) s různými technickými problémy setká spíše hráč na velký buben. Partitury přinášejí někdy problematiku připomínající spíše hru na malý buben či tympány a hráč velkého bubnu musí často sahat k použití dvou paliček namísto tradiční jedné. Rovněž materiál hlav paliček a úderové techniky se různí. Naproti tomu činelista zpravidla zůstává u obvyklého hraní prováčeným vzájemným srážením činelů s různou dynamikou a různými notovými hodnotami. Jiné techniky a efekty jsou poněkud vzácné.

Jinak je tomu v - například amerických - dechových orchestrech. Výkony obou hráčů tam připomínají spíše produkci žonglérů. "Čtyři miniatury" jsou učené pro potřeby konzervatoří a základních uměleckých škol a jsou kompromisem mezi oběma póly.

Na následující stránce snadno za pomoci piktoqramů pochopíte realizaci této čtyřdílné skladbičky. Činelista stojí po pravici hráče na velký buben a svůj nástroj - nepřiliš tvrdé párové činely - rozeznívá sám, nebo je vhodným způsobem nastavuje svému spoluhráči pro hru paličkami. Hráč velkého bubnu má dvě palice z tvrdší plsti, které by měly být kompromisem mezi tympánovými pačkami a paličkami na velký buben. Jen takovéto palčky umožní efektivní a pohodlné rozeznívání obou nástrojů.

Hráč na činely svůj nástroj rozeznívá třemi způsoby. Klasickým srážením činelů, rychlým škrtnutím hranou jednoho činelu o rub druhého činelu a nakonec úderem činelu o vlastní koleno. Pokud se tento druh úderu realizuje správným způsobem, nemusí být ani bolestivý ani neslyšitelný, jak by se zprvu mohlo zdát. Pokud nechcete tento úder používat, zkuste jej nahradit jiným zvukem z nabízené palety.

Dávejte pozor na následující pokyn týkající se činelistovy hry: Činelista musí nástroj rozeznívá jím samotným (ale také spoluhráčem) podle potřeby tlumit, a to v případě že mu to příkazují pauzy či tečky staccato. Je-li nota s tečkou staccato doplněna symbolem visacího zámku, jedná se o úder "zavřený staccato", což znamená srážení obou činelů k sobě navzájem a ponechání činelů v této zavřené poloze. Protože ve "Čtyřech miniaturách" je tento úder nejen zajímavým zvukovým efektem, ale i přípravou ke hře způsobem "Hi-Hat efekt" (hráč velkého bubnu hraje rytmy na činely přitlačené k sobě navzájem), doporučuji tento úder realizovat tak, aby sevřené činely zůstaly po úderu v horizontální poloze. Usnadní to spoluhráči hru. Akce činelisty jsou uvedeny na horním řádku třílinkové osnovy.

Na spodním řádku jsou noty týkající se pouze hráče na velký buben. Tento hráč bude na bláně svého nástroje vřít, dále jej bude rozeznívá klasickými jednoduchými údery jednou pačkou, a také tlumit jako tympán, pokud mu to příkazují pauzy či tečky staccato. Z tohoto důvodu by měla být vhodným způsobem trvale zatlumena rezonanční blána velkého bubnu, aby její dozvuk neznehodnocoval hráčovu snahu o účinné tlumení not podle předepsané délky.

Prostřední řádek musí sledovat oba hráči. Noty zde napsané sice realizuje svými paličkami hráč velkého bubnu, činelista mu však svůj nástroj musí pohotově a správným způsobem připravit zvolením správné pozice jednoho či obou činelů v dosahu paličky (či obou paliček) spoluhráče.

Některé "Miniatury" využijí všech možností rozeznívání obou nástrojů uvedených na následující stránce, v jiných částech cyklu bude počet efektů omezený. Při výuce však bude jistě vhodné, aby se hráči - studenti - střídali. Jednak z důvodu pravděpodobné svalové únavy činelisty, dále pak z důvodu potřeby univerzálnosti obou hráčů. Každý z nich si vyzkouší ovládnutí jak činelů, tak velkého bubnu.

Čtyři miniatury (Four Miniatures)

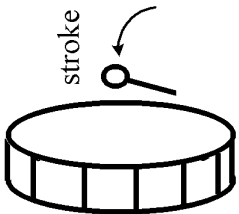
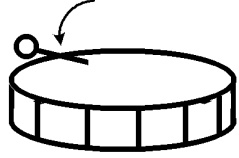
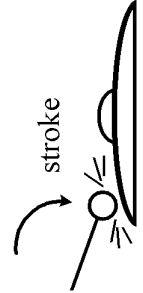
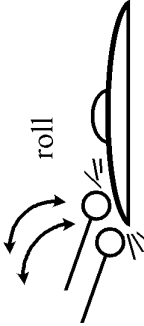
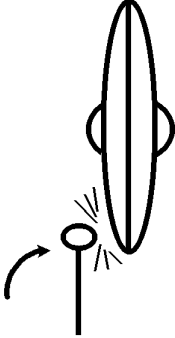
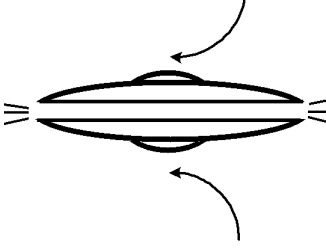
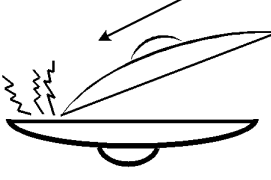
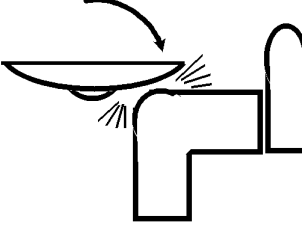
Tomáš Chmura

pro velký buben a párové činely (for Bass Drum and Cymbals a pair)

Drum Key

akce hráče na činely (Cymbal player)

akce hráče na velký buben (Bass Drum player)

<p>velký buben - blána (Bass Drum - head)</p> <p>stroke</p>	<p>v. buben ráfek (Bass Drum - Hoop)</p> 	<p>činely paličkami velkého bubnu (Cymbals with Bass Drum sticks)</p> <p>stroke</p> <p>roll</p>	<p>činely paličkami velkého bubnu "Hi-Hat" efekt (Cymbals with Bass Drum sticks "Hi-Hat effect)</p> 	<p>klasický úder činely - staccatto vzájemně o sebe (Cymbals - clashed)</p> 	<p>činely - škrábnutí vzájemně o sebe (Cymbals - scrape)</p> 	<p>úder činelem o koleno hráče (Cymbal - knee)</p>
---	--	--	--	--	--	---

roll, when second hand is busy

Čtyři miniatury (Four Miniatures)

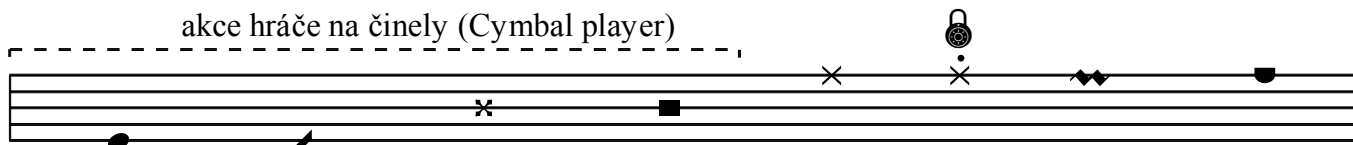
pro velký buben a párové činely (for Bass Drum and Cymbals a pair)

Tomáš Chmura

Drum Key

akce hráče na velký buben (Bass Drum player)

akce hráče na činely (Cymbal player)

v. buben
blána
(Bass Drum
on head)

v. buben
ráfek
(Bass Drum
on hoop)

činely pal.
v. bubnu
(Cymbals w.
Bass Drum
sticks)

činely pal.
v. bubnu
(Cymbals w.
Bass Drum
sticks "Hi-Hat
effect)

klasický
úder
činely - úder
vzájemně o sebe
(Cymbals - clashed)

closed
staccatto,
činely -
o sebe
(Cymbals
- scrape)

činely -
škrábnutí
vzájemně
o sebe
(Cymbals
- scrape)

úder činelem
o koleno
hráče
(Cymbals
- knee)

1. Maestoso (♩ = 80)

1. *f*

2. *f*

3. *f*

4. *mf* *ff*

5. *p* *ff* Fine

6. *mp*

7. *mp* **)*

8. *mp*

9. *f* roll

10. *p* *ff*

*) roll, when second hand is busy

2

mf *) roll, when second hand is busy

pp

1. 2.

f *f*

3

pp *ff* *pp* *ff* *sfz* *sfz*

1. 2. *D.C. al Fine*

pp *ff* *p* *p* *sfz* *sfz*

*) roll, when second hand is busy

D.C. al Fine

2. Adagio (♩. = 60)

rit. a tempo

p *ff* *p*

1 2 3 4

p *ff* *p*

roll, when second hand is busy

rit. a tempo

dynamics - the same

rit. a tempo

5 6 7 8

dynamics - the same

rit. a tempo

1

rit. a tempo

9 10 11 12

rit. a tempo

2

rit. a tempo

13 14 15 16

rit. a tempo

rit. a tempo

3

17 18 19 20

roll

rit. a tempo

rit. a tempo

4

21 22 23 24

roll

rit. a tempo

rit. a tempo

5

25 26 27 28

rit. a tempo

ritardando - - - - -

6

29 30 31

pp

ritardando - - - - -

3. Allegro burlesco (♩ = 80) (♩ = ♪)

1 *ff* *mf*

ff *mf*

1 *ff* *mf* Fine

5 *ff* *mf* Fine

ff *mf* Fine

2 *p* *mf* "Hi-Hat" closed/open effect

9 *p* *mf* 10 11 12

p *mf*

3 *p* *mf* "Hi-Hat" closed/open effect

13 *p* *mf* 14 15 16 17 D.C. al Fine

p *mf* D.C. al Fine

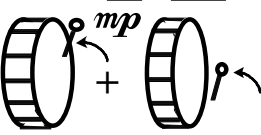
4. Polonaise (♩ = 100)

ff (a tempo)

ff (a tempo)

1

2

Poznámka: Postupně otevírat činely víc a více.
 Annotation: Swell/sizzle slightly more open each time.

3

p

ritardando *D.C. al Coda*

ritardando *D.C. al Coda*

ff

ff **ff**

accelerando poco a poco ----- **ritardando molto**

accelerando poco a poco ----- **ritardando molto**